

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>281 Публічне управління та адміністрування</i>
Освітня програма	<i>Адміністративний менеджмент</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ЕКТС / 120 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: <i>доктор наук з державного управління, професор Іваницька Ольга Михайлівна</i> , http://ktpu.kpi.ua/ua/faculty/ivanitska/ivanitska@kpi.ua , omivanytska@gmail.com Практичні / Семінарські: <i>доктор наук з державного управління, професор Іваницька Ольга Михайлівна</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс надається на першому занятті</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи сучасних знань і поглядів на управління фінансовими відносинами, які виникають у процесі формування, розподілу і використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання; розвиток економічного мислення та системи спеціальних знань про управління фінансами, а також набуття практичних навичок застосування фінансових методів та інструментів для прийняття управлінських рішень з метою максимізації доходу власників капіталу, а також фінансового забезпечення стійкості діяльності підприємств та організацій.

Предметом навчальної дисципліни є основи фінансового менеджменту та його основні аспекти, такі як: фінансове планування та прогнозування, управління капіталом, оцінка інвестиційних проєктів, управління грошовими потоками, фінансовий аналіз та оцінка ризиків тощо.

Здобувачам вищої освіти надається цілісна система знань про операційну, інвестиційну та фінансову діяльність; господарський фінансовий механізм; напрями реалізації економічних відносин; шляхи оптимізації грошового обороту; структуру та способи аналізу фінансової звітності; методи оцінювання фінансової стійкості та стабільності; напрями зниження витрат та підвищення платоспроможності суб'єктів господарювання тощо.

Навчальна дисципліна сприяє розвитку наступних компетентностей та результатів навчання, зокрема, загальні компетентності:

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
- Здатність працювати в команді

- Здатність планувати та управляти часом.

фахові компетентності:

- Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів
- Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності
- Здатність до використання інструментів, методів та заходів маркетингу у сфері публічного управління та адміністрування.

результати навчання:

- Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
- Застосовувати сучасні технології маркетингу та менеджменту в професійній діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: публічного управління та адміністрування, менеджменту, економіки, тощо. Набуті знання можна застосовувати в процесі підготовки та прийняття управлінських рішень у фінансовій сфері; для оцінки та планування фінансових потоків підприємства чи організації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні поняття фінансового менеджменту. Місце і роль фінансового менеджменту в управлінні промисловим підприємством

Тема 2. Концепції і моделі фінансового менеджменту. Прості та складні проценти. Фінансова політика та типи фінансового управління

Тема 3. Управління елементами фінансово-господарської діяльності. Управління прибутком підприємств

Тема 4. Фондові ринки. Дивідендна політика підприємств

Тема 5. Управління активами підприємств. Сутність і структура активів підприємства

Тема 6. Управління інвестиційною діяльністю підприємства. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності

Тема 7. Управління фінансовими ризиками. Ризик і його види у підприємницькій діяльності

Тема 8. Фінансове планування і прогнозування. Економічна сутність бюджетування

Тема 9. Фінансове управління підприємством за умов кризи. Форми і методи фінансової санації підприємств

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент: магістерський курс : навч. посіб. 3-тє вид., змінєне і доп. Луцьк : Надстир'я, 2023. 640 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-10/Vakhovych%20Financial%20Management_2023.pdf (дата звернення 02.06.2024).
2. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/ca819830-66f0-4152-9e27-1eb3651fe9fc/content> (дата звернення 02.06.2024).
3. Непочатенко О. О. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 496 с.
4. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. М. І. Крупки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с. URL: <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Finansovyy-menedzhment-1.pdf> (дата звернення 02.06.2024).

Додаткова література:

1. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/505/1/%D0%92%D0%B5%D1%80%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%AE.%20%D0%AE.%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf> (дата звернення 02.06.2024).
2. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. 3-тє вид., доп. і перероб. Київ : Видавничий дім "Кондор", 2020. 396 с.
3. Сороківська М. В., Юсипович О. І. Фінансовий менеджмент : (математичний інструментарій) : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 281 с.
4. Тридід О. М., Азаренкова Г. М., Біломістний О. М., Орехова К. В. Фінансовий менеджмент у запитаннях та відповідях : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 382 с.
5. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. Е. О. Юрія. Чернівці : Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича, 2020. 348 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7253> (дата звернення 02.06.2024).
6. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами : монографія / І. М. Вахович та ін. Луцьк : Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 210 с.
7. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с. URL: https://document.kdu.edu.ua/info_zab/072_1367.pdf (дата звернення 02.06.2024).

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відповідно до навчального плану підготовки бакалавра передбачено наступні види навчальних занять:

- лекції;
- практичні заняття;
- консультація.

Теми лекцій та практичних занять взаємозв'язані, матеріал вивчається в логічній послідовності. На практичних заняттях розглядаються найбільш суттєві теоретичні питання, які дозволяють забезпечити студентам можливість глибокого самостійного вивчення всього програмного матеріалу. Консультація проводиться викладачем щотижня згідно з графіком, затвердженим кафедрою.

5.1. Лекції (теми 1, 2, 8), семінарські заняття (тема 3), СРС (теми 4-7, 9)

№	Назва теми, перелік основних питань
1.	Тема 1. Загальні поняття фінансового менеджменту. Місце і роль фінансового менеджменту в управлінні промисловим підприємством 1. Сутність і основні завдання фінансового менеджменту 2. Принципи та методи фінансового управління підприємством 3. Фінансовий менеджер: роль, функції та відповідальність 4. Взаємозв'язок фінансового менеджменту з іншими сферами управління підприємством
2.	Тема 2. Концепції і моделі фінансового менеджменту. Прості та складні проценти. Фінансова політика та типи фінансового управління 1. Основні концепції фінансового менеджменту 2. Моделі фінансового менеджменту 3. Прості та складні проценти: методи розрахунку та практичне застосування

	4. Фінансова політика підприємства: сутність, завдання та інструменти. Типи фінансового управління та їх особливості
3.	Тема 3. Управління елементами фінансово-господарської діяльності. Управління прибутком підприємств 1. Фінансово-господарська діяльність підприємства: основні елементи та їх взаємозв'язок. Методи управління фінансовими ресурсами підприємства 2. Прибуток підприємства: сутність, види та фактори формування 3. Методи управління прибутком підприємства. Розподіл та використання прибутку підприємства
4.	Тема 4. Фондові ринки. Дивідендна політика підприємств 1. Фондовий ринок: структура, учасники та основні інструменти 2. Види та механізми функціонування фондових бірж 3. Дивідендна політика підприємства: сутність та основні види 4. Методи розрахунку дивідендів та їх вплив на фінансовий стан підприємства
5.	Тема 5. Управління активами підприємств. Сутність і структура активів підприємства 1. Структура активів підприємства та фактори, що на неї впливають 2. Методи управління активами підприємства 3. Оцінка ефективності використання активів підприємства 4. Фінансування активів підприємства: джерела та стратегії
6.	Тема 6. Управління інвестиційною діяльністю підприємства. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності 1. Економічна сутність інвестицій та їх класифікація. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, цілі та етапи 2. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів 3. Фінансування інвестиційної діяльності підприємства
7.	Тема 7. Управління фінансовими ризиками. Ризик і його види у підприємницькій діяльності 1. Сутність фінансових ризиків та їх роль у діяльності підприємства. Основні види фінансових ризиків у підприємницькій діяльності 2. Методи оцінки та аналізу фінансових ризиків 3. Стратегії управління фінансовими ризиками. Фінансові інструменти для мінімізації ризиків
8.	Тема 8. Фінансове планування і прогнозування. Економічна сутність бюджетування 1. Сутність та значення фінансового планування і прогнозування. Методи фінансового прогнозування 2. Бюджетування як інструмент фінансового планування 3. Основні види бюджетів підприємства. Контроль і аналіз виконання бюджету
9.	Тема 9. Фінансове управління підприємством за умов кризи. Форми і методи фінансової санації підприємств 1. Фінансові кризи підприємства: причини, наслідки та шляхи подолання 2. Методи фінансового управління в умовах кризи 3. Фінансова санація підприємства: сутність, етапи та інструменти. Форми фінансової санації підприємств

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Назва теми та перелік основних питань на СРС
Тема 1. Загальні поняття фінансового менеджменту. Місце і роль фінансового менеджменту в управлінні промисловим підприємством   1. Що таке фінансовий менеджмент, і які його основні функції?   2. Які основні завдання фінансового менеджменту на підприємстві?

3. Які принципи фінансового менеджменту застосовуються у практиці управління підприємством?
4. Які методи використовуються у фінансовому менеджменті?
5. Як фінансовий менеджмент взаємопов'язаний з іншими видами управління підприємством?
6. Які ключові показники оцінки ефективності фінансового менеджменту?
7. Які особливості фінансового управління промисловим підприємством?
8. Як фінансовий менеджмент впливає на стратегічний розвиток підприємства?
9. Які основні функції фінансового менеджера на промисловому підприємстві?
10. Які основні ризики виникають у процесі фінансового управління підприємством?

Тема 2. Концепції і моделі фінансового менеджменту. Прості та складні проценти. Фінансова політика та типи фінансового управління

1. Які основні концепції фінансового менеджменту ви знаєте?
2. Які існують моделі фінансового менеджменту та їх особливості?
3. Як концепція вартості грошей у часі впливає на фінансовий менеджмент?
4. У чому різниця між простими та складними процентами?
5. Як розрахувати майбутню вартість капіталу за допомогою простих процентів?
6. Як визначити нарахований відсоток за формулою складних процентів?
7. Які основні цілі фінансової політики підприємства?
8. Які існують види фінансової політики та їх характеристика?
9. Як фінансова політика впливає на ефективність діяльності компанії?
10. У чому різниця між консервативною, агресивною та поміркованою фінансовою політикою?

Тема 3. Управління елементами фінансово-господарської діяльності. Управління прибутком підприємств

1. Які основні елементи фінансово-господарської діяльності підприємства?
2. Які методи управління фінансово-господарською діяльністю використовуються на підприємстві?
3. Як аналіз фінансово-господарської діяльності впливає на прийняття управлінських рішень?
4. Які фактори впливають на ефективність фінансово-господарської діяльності?
5. Як оцінюється фінансовий стан підприємства за допомогою основних фінансових коефіцієнтів?
6. Що таке прибуток підприємства та які його основні види?
7. Які фактори впливають на формування та розподіл прибутку підприємства?
8. Які методи управління прибутком застосовуються на підприємствах?
9. Як визначається точка беззбитковості підприємства?
10. Які основні підходи до ціноутворення сприяють збільшенню прибутку підприємства?

Тема 4. Фондові ринки. Дивідендна політика підприємств

1. Що таке фондовий ринок і які його основні функції?
2. Які основні учасники фондового ринку та їхні ролі?
3. Які види цінних паперів обертаються на фондовому ринку?
4. Що таке первинний і вторинний фондовий ринок, у чому їх відмінності?
5. Як формуються ціни на цінні папери на фондовому ринку?
6. Що таке дивідендна політика підприємства?
7. Які основні види дивідендної політики існують?
8. Які фактори впливають на вибір дивідендної політики підприємства?
9. Як визначається розмір дивідендів та порядок їх виплати?
10. Які переваги та недоліки високої дивідендної виплати для акціонерів?

Тема 5. Управління активами підприємств. Сутність і структура активів підприємства

1. Що таке управління активами підприємства та які його основні завдання?
2. Які методи використовуються для оптимізації структури активів підприємства?
3. Як ліквідність активів впливає на фінансову стійкість підприємства?
4. Які існують підходи до оцінки ефективності використання активів?
5. Як здійснюється управління оборотними активами підприємства?
6. Що таке нематеріальні активи, і яку роль вони відіграють у діяльності підприємства?

7. Які фактори впливають на зміну структури активів підприємства?
8. Як оцінюється ефективність використання активів підприємства?
9. Яке значення має фінансовий аналіз активів для прийняття управлінських рішень?
10. Як впливають зовнішні та внутрішні фактори на формування активів підприємства?

Тема 6. Управління інвестиційною діяльністю підприємства. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності

1. Що таке управління інвестиційною діяльністю підприємства та які його основні завдання?
2. Які етапи включає процес управління інвестиціями на підприємстві?
3. Які основні методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів?
4. Як здійснюється управління інвестиційними ризиками?
5. Які джерела фінансування інвестиційної діяльності використовують підприємства?
6. Які фактори визначають ефективність інвестиційної діяльності?
7. Які існують методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства?
8. Як оцінюється вартість капіталу в контексті інвестиційної діяльності?
9. Яке значення має інноваційний аспект в інвестиційній діяльності?
10. Які макроекономічні фактори впливають на інвестиційну активність підприємств?

Тема 7. Управління фінансовими ризиками. Ризик і його види у підприємницькій діяльності

1. Що таке фінансові ризики, і які їх основні характеристики?
2. Які існують методи оцінки фінансових ризиків?
3. Як здійснюється управління фінансовими ризиками на підприємстві?
4. Які інструменти використовуються для мінімізації фінансових ризиків?
5. Що таке диверсифікація ризиків, і як вона допомагає у фінансовому менеджменті?
6. Які методи використовуються для ідентифікації ризиків у бізнесі?
7. Як оцінюється рівень ризику при ухваленні управлінських рішень?
8. Що таке кредитний ризик і як його можна мінімізувати?
9. Як політичні та правові фактори впливають на ризики підприємницької діяльності?
10. Які стратегії підприємства можуть допомогти у зниженні ризиків?

Тема 8. Фінансове планування і прогнозування. Економічна сутність бюджетування

1. Що таке фінансове планування та які його основні завдання?
2. Які методи фінансового планування використовуються на підприємстві?
3. У чому відмінність між фінансовим плануванням і фінансовим прогнозуванням?
4. Які основні етапи розробки фінансового плану підприємства?
5. Як здійснюється аналіз і коригування фінансових планів?
6. Що таке бюджетування і які його основні функції?
7. Які види бюджетів використовуються на підприємстві?
8. Як здійснюється процес розробки бюджету підприємства?
9. Які основні етапи бюджетування існують?
10. Чим відрізняється операційний бюджет від фінансового?

Тема 9. Фінансове управління підприємством за умов кризи. Форми і методи фінансової санації підприємств

1. Які основні причини фінансових криз на підприємстві?
2. Які індикатори свідчать про фінансову кризу підприємства?
3. Які стратегії фінансового управління використовуються під час кризи?
4. Як оцінюється фінансова стійкість підприємства в умовах кризи?
5. Які заходи можна застосувати для підвищення ліквідності підприємства під час кризи?
6. Що таке фінансова санація підприємства і які її основні цілі?
7. Які основні форми фінансової санації існують?
8. Які джерела фінансування можуть бути використані для санації підприємства?
9. У яких випадках застосовується внутрішня та зовнішня санація підприємства?
10. Які методи фінансової санації дозволяють відновити платоспроможність підприємства?

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Здобувачам освіти рекомендується відвідувати лекції та практичні заняття. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента/студентки, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і практичних занять співпадають. Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали. Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/37>. Відсутність на практичному занятті відпрацьовується.

Особливості організації освітнього процесу під час дистанційного навчання визначено «Положенням про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/188>.

Правила поведінки на заняттях. Норми етичної поведінки студентів і науково-педагогічних працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських, університетських та/або інших заходах (конференція, круглий стіл, конкурс, олімпіада тощо); публікація (стаття та/або тези доповіді) за тематикою навчальної дисципліни	+ 10 балів	Порушення строку відпрацювання практичних занять, виконання задач (кейсів), тестування тощо (за кожен таку роботу).	- 1 бал
Виступ на занятті з ініціативною доповіддю на обрану творчу тему, погоджену з викладачем, за програмою дисципліни	+ 5 балів	Порушення строку виконання модульної контрольної роботи	- 2 бали

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали PCO, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Політика дедлайнів та перескладань. Відпрацювання практичного заняття може здійснюватися, за рішенням викладача, у формі опитування, виконання презентації, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми. Граничний строк відпрацювання пропусків з практичних занять – до дати проведення модульної контрольної роботи.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді модульної контрольної роботи. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Політика академічної доброчесності та її принципи визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>. Процедура з питань запобігання та виявлення плагіату в академічних текстах за авторства здобувачів, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування

визначена у «Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/47>.

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» від 29.12.2023 р. № НОН/393/2023. Усі завдання, виконання яких передбачено програмою дисципліни, мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам необхідно дотримуватися принципів відповідального та етичного використання ШІ. Не рекомендується покладатися на ШІ як на єдине джерело інформації, варто перевіряти та аналізувати отримані дані з інших авторитетних джерел. Усі випадки використання текстових генераторів, інших інструментів ШІ для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, тест, виконання практичного завдання, розв'язання задач, кейсів, МКР.

№	Поточний контроль	Ваговий бал	Кількість	Всього балів, 100
1.	Практичне заняття	30	1	30
2.	Модульна контрольна робота (МКР)	70	1	70

Поточний контроль має чотири рівні оцінювання, критерії:

- повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – здобувач/здобувачка освіти демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних комунікативних ситуаціях – практичне заняття 30-29 балів;

- достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з несуттєвими недоліками, які допускає здобувач/здобувачка – практичне заняття 23-28 балів;

- неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації), здобувачем/здобувачкою засвоєно основний теоретичний матеріал, але допущено неточності – практичне заняття 22-18 балів;

- доповнення з окремих питань навчального матеріалу та/або відповідь фрагментарна, несистемне викладення теоретичного матеріалу – практичне заняття 1-5 балів.

Результати поточного контролю здобувача вносяться викладачем до модуля «Поточний контроль» АС Електронний кампус.

Модульна контрольна робота складається з 35 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни. МКР проводиться за допомогою Гугл-форми на останньому занятті. Максимальна кількість балів складає 70 (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 2 бали):

Тестове завдання виконане правильно (кожне з 35)	2
Тестове завдання виконане не правильно (кожне з 35)	0

Семестровий контроль: залік.

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг більше 30 балів.

Порядок проведення контрольних заходів визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/32>.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік питань до заліку:

1. Що таке фінансовий менеджмент та які його основні функції?
2. Які основні принципи фінансового менеджменту?
3. Які завдання фінансового менеджера у сфері публічного управління?
4. Що таке фінансова стратегія та які її основні елементи?
5. Які існують методи оцінки ефективності фінансового управління?
6. Які особливості фінансового менеджменту в державному секторі?
7. Які основні відмінності між фінансовим менеджментом у державному та приватному секторах?
8. Які існують основні ризики у фінансовому менеджменті публічного управління?
9. Як здійснюється фінансовий контроль у сфері публічного управління?
10. Які фактори впливають на ефективність фінансового управління у державному секторі?
11. Що таке фінансова політика та які її основні складові?
12. Які основні завдання фінансової політики держави?
13. Як фінансова політика впливає на економічний розвиток країни?
14. Які методи реалізації фінансової політики використовуються в публічному управлінні?
15. Яка роль державного регулювання у сфері фінансового менеджменту?
16. Які принципи формування державного бюджету?
17. Що таке бюджетний процес та які його основні етапи?
18. Як здійснюється контроль за виконанням державного бюджету?
19. Які джерела наповнення бюджету використовуються в державному управлінні?
20. Як здійснюється аналіз та прогнозування державних фінансів?
21. Що таке державні доходи та які їх основні види?
22. Які основні джерела формування доходів державного бюджету?
23. Як здійснюється управління податковими надходженнями?
24. Що таке податкова політика та які її основні принципи?
25. Як оптимізувати видатки державного бюджету?
26. Які види державних видатків існують та як вони класифікуються?
27. Яку роль відіграють державні субсидії та дотації?
28. Як здійснюється фінансове планування державних видатків?
29. Які методи скорочення дефіциту бюджету використовуються в публічному управлінні?
30. Як аналізується ефективність використання бюджетних коштів?
31. Що таке державний борг та які його основні види?
32. Як здійснюється управління державним боргом?
33. Які фактори впливають на рівень державного боргу?

34. Які основні інструменти реструктуризації державного боргу?
35. Як державний борг впливає на економічну стабільність країни?
36. Що таке фінансові ризики та які їх основні види?
37. Як здійснюється оцінка фінансових ризиків у публічному управлінні?
38. Які методи мінімізації фінансових ризиків використовуються в державному секторі?
39. Як прогнозування фінансових ризиків допомагає у фінансовому менеджменті?
40. Які міжнародні практики управління державним боргом є найбільш ефективними?
41. Що таке фінансове планування у сфері публічного управління?
42. Які основні методи фінансового планування використовуються в державному секторі?
43. Як здійснюється прогнозування фінансових показників у державному секторі?
44. Що таке бюджетне планування та його основні етапи?
45. Які підходи застосовуються до складання державного бюджету?
46. Що таке програмно-цільовий метод бюджетування?
47. Які ключові показники ефективності бюджетного планування?
48. Як здійснюється контроль за бюджетним процесом?
49. Яку роль відіграє державний аудит у бюджетному процесі?
50. Як впровадження електронного управління впливає на бюджетування?
51. Що таке державна інвестиційна політика?
52. Які джерела фінансування державних інвестиційних програм?
53. Як здійснюється оцінка ефективності державних інвестицій?
54. Що таке державне-приватне партнерство та його переваги?
55. Як держава стимулює залучення іноземних інвестицій?
56. Які механізми фінансування інфраструктурних проєктів існують у державному секторі?
57. Як оцінюється фінансова стабільність державних установ?
58. Які механізми залучення коштів до державного бюджету є найбільш ефективними?
59. Як міжнародні фінансові організації впливають на державну фінансову політику?
60. Які виклики стоять перед державним фінансовим менеджментом у сучасних умовах?
61. Що таке фінансовий контроль та які його основні види?
62. Яку роль відіграє фінансовий аудит у державному управлінні?
63. Які завдання виконує Рахункова палата України?
64. Як здійснюється внутрішній фінансовий контроль у державних установах?
65. Які основні методи фінансового аудиту застосовуються у державному секторі?
66. Як оцінюється ефективність фінансового контролю?
67. Які інструменти використовуються для запобігання корупції у фінансовому секторі?
68. Як здійснюється аналіз державних фінансів?
69. Які міжнародні стандарти застосовуються у фінансовому контролі?
70. Як цифровізація впливає на фінансовий аудит?
71. Що таке фінансова безпека держави та як вона забезпечується?
72. Які основні загрози фінансовій безпеці держави?
73. Як здійснюється моніторинг фінансової безпеки?
74. Які механізми захисту держави від фінансових криз?
75. Як валютна політика впливає на фінансову безпеку?
76. Які заходи запобігання фінансовим кризам застосовує держава?
77. Як міжнародні організації впливають на фінансову безпеку країни?
78. Яку роль відіграє Національний банк України у забезпеченні фінансової безпеки?

79. Як фінансова безпека пов'язана з економічною незалежністю держави?

80. Які перспективи розвитку фінансового менеджменту у сфері публічного управління?

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри теорії та практики управління, доктором наук з державного управління, професором Іваницькою Ольгою Михайлівною

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № 15 від 07.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)